

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 478-A SESIUNE PLENARĂ DIN 22 ȘI 23 FEBRUARIE 2012

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Modalități de participare a societății civile la reglementarea piețelor financiare” (aviz din proprie inițiativă)

(2012/C 143/02)

Raportor: **dl Peter MORGAN**

La 20 ianuarie 2011, Comitetul Economic și Social European, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, a hotărât să elaboreze un aviz din proprie inițiativă cu privire la

„*Modalități de participare a societății civile la reglementarea piețelor financiare*”.

Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 2 februarie 2012.

În cea de-a 478-a sesiune plenară, care a avut loc la 22 și 23 februarie 2012 (ședința din 22 februarie 2012), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 66 de voturi pentru, 53 de voturi împotriva și 41 de abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 O cauză a crizei financiare au reprezentat-o reglementarea și supravegherea insuficiente și deficitare ale piețelor financiare. Una din dificultățile legate de reglementarea piețelor financiare constă în asigurarea unei reprezentări echilibrate a unor poziții diferite și contradictorii. Reprezentarea legitimă a intereselor sectorului financiar nu este contrabalansată în mod substanțial prin participarea societății civile. Dezbaterile politice se poartă în primul rând între legislator, pe de o parte, și sectorul financiar afectat, pe de altă parte.

1.2 Tocmai în cazul reglementării piețelor financiare, Comitetul Economic și Social European (CESE) este predestinat să compenseze deficitul de participare a societății civile. În CESE, sunt reprezentate organizații ale sectorului financiar, pe de o parte, precum și asociații ale consumatorilor și sindicate, pe de altă parte. În acest proces, CESE nu dorește și nu poate să înlocuiască participarea directă a organizațiilor societății civile. Dialogul civil reprezintă un proces democratic și public de formare a opiniei publice, la care trebuie să participe toți actorii relevanți de o manieră efectivă.

1.3 CESE nu are nicio îndoială că participarea sectorului financiar însuși la procesul de formare a opiniei publice este

legitimă. Societățile financiare sunt vizate de reglementare, trebuind să îndeplinească obiectivele și să transpună în practică obligațiile legale. CESE recunoaște, de asemenea, că în cea mai mare parte a sectorului financiar există ramuri și societăți care acționează în mod serios și integru, nefiind vinovate de criza financiară.

1.4 Ținând seama de complexitatea reglementării detaliate, este de o importanță decisivă ca organizațiile să nu se limiteze la menționarea unor obiective și solicitarea unor înăspriri de ordin general, ci trebuie să prezinte propuneri și argumente competente și specifice. În acest scop, trebuie realizate eforturi serioase pentru ca organizațiile să discute „de la egal la egal” cu legislatorul și cu alte organizații.

1.5 Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul și statele membre trebuie să adopte ele însele inițiative pentru a asigura participarea unor segmente ample ale societății civile la reglementarea piețelor financiare.

1.6 Banca Centrală Europeană, Comitetul European pentru risc sistemic și nou-createle organisme europene de supraveghere financiară ar trebui să implice în mod adecvat în activitatea lor organizațiile societății civile. Modul de lucru al

grupurilor de părți interesate prevăzute prin lege în cadrul organismelor de supraveghere financiară ar trebui să țină seama de particularitățile organizațiilor societății civile.

1.7 Sprijinirea financiară a organizațiilor societății civile din fonduri UE poate fi în anumite cazuri adecvată pentru a compensa deficitele legate de reprezentarea unor interese importante. În acest context trebuie însă să se asigure o amplă transparență a contribuțiilor financiare, să se ofere garanții privind independența organizațiilor și să se adopte măsuri de protecție împotriva unui tratament preferențial în ceea ce privește legăturile cu Comisia, în comparație cu organizațiile care nu beneficiază de sprijin.

1.8 Pe lângă asociațiile consumatorilor și sindicate, există o serie de alte grupuri care își pot aduce o contribuție substanțială la dezbaterile privind piețele financiare, de exemplu organizațiile caritative, întreprinderile mici și mijlocii, asociațiile investitorilor instituționali, întreprinderile industriale și de prestări de servicii cu operații financiare mai importante și asociațiile acestora, intermediarii financiari și chiar agențiile de rating. Din cauza situației concurențiale de pe piețe, și reprezentanții altor ramuri decât cele afectate de reglementare pot aduce contribuții utile.

1.9 Nu toate temele sunt în egală măsură potrivite pentru a face obiectul unor luări de poziții ale organizațiilor societății civile. În timp ce chestiunile privitoare la protecția consumatorilor, utilizarea veniturilor din impozite pentru salvarea instituțiilor financiare sau impozitarea sectorului financiar se pretează deosebit de bine, problemele legate de detalii tehnice precum evaluarea solvabilității sau contabilitatea sunt mai puțin atractive.

1.10 Nu este suficient doar să se solicite în mod global și nediferențiat norme mai severe. Aceasta nu îl ajută pe legislator. Trebuie nu doar făcute propuneri cât mai concrete, ci ar trebui realizată și o evaluare proprie a avantajelor și dezavantajelor unor cerințe mai severe.

1.11 CESE încurajează organizațiile europene și naționale ale societății civile să se ocupe mai intensiv decât în trecut de reglementarea piețelor financiare. Pentru o serie de astfel de organizații ar fi oportun să se definească cerința privind stabilitatea piețelor financiare drept obiectiv propriu și eventual nou al organizației și să se extindă în mod corespunzător domeniul de interese și de activitate.

1.12 Din perspectiva CESE ar fi de dorit ca organizațiile să utilizeze participarea lor la reglementarea piețelor financiare pentru a informa, pe larg și în mod pozitiv, atât proprii membri, cât și publicul, despre activitățile de succes ale UE în acest domeniu.

1.13 Deși în cazuri particulare, sectorul financiar european a făcut dovada unui comportament eronat, se numără și el printre sectoarele afectate în mod negativ de criză. De aceea, i se cere să

își aducă contribuția la o reglementare eficientă a piețelor financiare. Diferitele sale branșe nu ar trebui să își impună o falsă rețineră, atunci când trebuie să ia poziție față de reglementarea altor ramuri în interesul stabilității piețelor financiare.

1.14 Și sectorul financiar însuși ar trebui să se deschidă dialogului cu organizațiile societății civile. Ținând seama de ampla atenție publică acordată sectorului financiar în cursul crizei financiare, ar fi benefic pentru societăți să discute cu societatea civilă, să schimbe argumente și să accepte sugestii.

1.15 Mass-media joacă în mod natural un rol deosebit în formarea opiniei publice europene. Ar fi de dorit ca și aceasta să reflecte într-o mai mare măsură pozițiile organizațiilor societății civile.

1.16 CESE se va ocupa în continuare intensiv cu propunerile privind reglementarea piețelor financiare, le va discuta pe larg și va elabora avize substanțiale, punând un accent deosebit pe includerea poziției reprezentanților societății civile. În cadrul consultărilor, va implica mai puternic și mai direct, prin audieri în secțiuni și grupurile de studiu, organizațiile societății civile în procesul său de formare a opiniei.

1.17 CESE va avea grijă să se acorde suficient timp unei dezbateri intensive privind reglementarea piețelor financiare la stabilirea programului de lucru, în sesiunile plenare și ședințele secțiilor și grupurilor de studiu. În cadrul gestionării resurselor sale financiare și de personal, va garanta că se va pune la dispoziția membrilor o consiliere de specialitate calificată în chestiuni privitoare la reglementarea piețelor financiare.

2. Obiectivul avizului și contextul

2.1 Din 2008, criza piețelor financiare ⁽¹⁾ a avut consecințe negative serioase pentru populația de la nivel mondial, și în special pentru cea din Uniunea Europeană; CESE a analizat aceste consecințe de mai multe ori în profunzime. Una din cauzele prăbușirii piețelor, a speculației care i-a precedat, precum și a comerțului cu produse financiare extrem de riscante a fost reprezentată de reglementarea și supravegherea insuficiente și deficitare ale piețelor financiare.

2.2 Una din dificultățile legate de adoptarea unor norme pentru acest sector s-ar referi în trecut și continuă să se refere la găsirea unei modalități de a permite o participare echilibrată a unor poziții diferite și contrare în cadrul procesului pluralist și democratic de formare a opiniei. Reprezentarea legitimă a intereselor sectorului financiar nu este contrabalansată în mod substanțial de organizațiile societății civile. Această asimetrie ar trebui eliminată în procesul de reglementare a piețelor financiare.

⁽¹⁾ Criza declanșată din cauza unor deficite publice excesive nu face obiectul discuției în acest aviz, deși s-ar putea pune și în acest context întrebarea de ce societatea civilă nu a făcut mai devreme presiuni mai puternice pentru o reducere a datoriei.

2.3 În calitate de instituție europeană a societății civile, CESE consideră că pe lângă elaborarea de avize proprii are și sarcina de a promova o participare amplă și cuprinzătoare a tuturor părților implicate și vizate în procesul legislativ european. De aceea, CESE își exprimă îngrijorarea atunci când, în anumite domenii de politică, organizarea unei dezbateri echilibrate suferă un eșec repetat.

2.4 Prin urmare, scopul acestui aviz din proprie inițiativă este de a analiza participarea societății civile la reglementarea piețelor financiare și de a face recomandări pentru o mai bună implicare.

3. Deficite și obstacole în calea participării societății civile

3.1 Până acum reglementarea piețelor financiare a fost urmărită în primul rând de cercurile afectate de aceasta din sectorul financiar. Audierea organizată de CESE la 28.11.2011 a confirmat în mod impresionant această situație, care nu se datorează unei lipse de deschidere din partea instituțiilor UE. Subiectul a trezit până acum doar puțin interes în rândul organizațiilor care nu fac parte din sectorul financiar, așa cum se poate deduce din participarea scăzută la consultările Comisiei Europene, la audierile Parlamentului European sau la dezbaterile publice.

3.2 Dezbaterile politice privind directivele și regulamentele din sectorul financiar se poartă și astăzi încă în primul rând între legislator, pe de o parte, și sectorul financiar afectat, pe de altă parte. Prin comparație, în alte sectoare tematice, chiar în procesul decizional de la Bruxelles, controversa politică, care include și organizații ale societății civile, face parte din nucleul dezbaterii pluraliste, de exemplu între angajatori și sindicate în domeniul politicii sociale, între industrie sau organizațiile de mediu în domeniul politicii de mediu sau între comerț și asociațiile consumatorilor în domeniul politicii de protecția consumatorilor.

3.3 În opinia CESE, deficitele în cadrul reglementării piețelor financiare se datorează unei serii de motive:

3.3.1 Obiectivul reglementării piețelor financiare este securitatea și stabilitatea piețelor financiare și astfel garantarea unui bun public care nu este foarte concret și vizibil și care, în plus, nu a părut să fie amenințat pe o perioadă lungă de timp. Interesele concrete ale cetățenilor, care ar fi trebuit impuse, nu au fost imediat recunoscutibile. Astfel, pentru cercurile din afara piețelor financiare au existat puține stimulente, ocazii și motive să se ocupe de aceste chestiuni.

3.3.2 Piețele financiare sunt deosebit de complexe și greu de înțeles pentru nespecialiști. Actorii diferiți, produsele complicate și interacțiunile la multiple niveluri îngreunează participarea la dezbateri a organizațiilor din afara sectorului în lipsa unor cunoștințe de specialitate necesare.

3.3.3 Consecințele directe și în special cele indirecte ale reglementării pentru interesele membrilor unei organizații a societății civile sunt adesea dificil de recunoscut, în special atunci când nu este vorba de directive și regulamente, ci de norme de aplicare și de standarde tehnice complicate.

3.3.4 Procesul de reglementare în sectorul piețelor financiare este în egală măsură greu de înțeles. Din cauza procedurii Lamfalussy anterioare și a sistemului actual de acte delegate, acte de executare și standarde tehnice obligatorii care implică numeroase faze procedurale și multe instituții și autorități participante diferite, este adesea dificil să se elaboreze avize specifice la momentul oportun. În afară de aceasta, multe elemente de reglementare sunt impuse în măsură din ce în ce mai mare de către instituții globale precum G-20, Comitetul de la Basel sau Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (International Accounting Standard Board), a căror activitate nu este foarte transparentă.

3.3.5 Având în vedere multitudinea de proiecte de reglementare, viteza procesului de legiferare și numărul mare de părți interesate, capacitatea factorilor de decizie din instituții de a purta discuții, de a elabora documente de poziție sau de lua parte la conferințe este și ea întinsă până la limită.

3.3.6 Puternica integrare a piețelor financiare la nivel mondial, mobilitatea globală a capitalului și sensibilitatea înaltă a proceselor comerciale au constituit până acum în permanență argumente greu de refutat împotriva intervențiilor în mersul pieței în Europa. Din cauza concurenței pentru capitalul foarte fluid, necesar investițiilor destinate promovării creșterii și creării de locuri de muncă, s-a considerat că este oportună o strategie a reglementării lejere („light-touch”), aceasta părând suficientă o perioadă lungă de timp.

3.4 Aceste dificultăți constituie și cauza pentru care s-a lansat inițiativa „Finance Watch”, în cadrul căreia s-au asociat, la inițiativa deputaților europeni, diferite organizații europene și naționale, pentru a urmări în mod critic legislația din sectorul financiar.

3.5 Și în statele membre par să existe probleme asemănătoare. Nu se poate constata că în acestea forțele societății civile au dobândit o influență considerabilă asupra reglementării piețelor financiare.

3.6 Luarea în considerare a intereselor întreprinderilor mici și mijlocii din sectorul financiar, ca și participarea societății civile par să se izbească de dificultăți. Multe institute financiare de dimensiuni mai mici se plâng de costuri administrative ridicate și de complexitatea regulilor, care pentru ele sunt dificil de pus în aplicare.

4. Observații de principiu

4.1 Democrația participativă este o parte integrantă a modelului european de societate și a guvernanței europene. Democrația reprezentativă și participativă sunt prevăzute în Tratatul de la Lisabona. Cu toate acestea, tratatul prevede doar obligația de a asigura „cetățenilor și asociațiilor reprezentative” posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile (articolul 11 din TUE). Este deci misiunea organismelor europene însele să lanseze inițiative, atunci când anumite proiecte nu au nici un ecou sau au doar un ecou insuficient în cadrul societății civile.

4.2 În acest context este de la sine înțeles că deciziile sunt luate de instituțiile legitimate în mod democratic, dialogul civil având doar un caracter pregătitor și însoțitor.

4.3 CESE este locul privilegiat de reprezentare, de schimb de opinii și de exprimare a opiniilor societății civile organizate, reprezentând o punte indispensabilă între Europa și cetățenii săi. CESE își asumă acest rol în special în cazul legiferării.

4.4 Tocmai în cazul reglementării piețelor financiare, CESE este predestinat să joace un rol deosebit și să compenseze deficiențele de participare a societății civile. În CESE, sunt reprezentate, pe de o parte, asociațiile sectorului financiar, precum și organizațiilor consumatorilor și sindicatele, pe de altă parte. Dat fiind că CESE este obligat să elaboreze avize privind propunerile Comisiei, membrii se ocupă în mod automat cu textele de lege și nu au nevoie de alte solicitări sau stimulente.

4.5 Astfel, de la începutul crizei financiare, CESE a exprimat adesea poziția organizațiilor societății civile, iar de la jumătatea lui 2008, a elaborat aproximativ 30 de avize privind criza financiară în general și anumite inițiative legislative în particular.

4.6 Având în vedere deficiențele participării sub alte forme a societății civile, se așteaptă cu atât mai mult de la instituțiile europene să acorde atenție avizelor CESE în acest domeniu.

4.7 În acest proces, CESE nu dorește și nu poate înlocui participarea directă a organizațiilor societății civile. Dialogul civil reprezintă un proces democratic și public de formare a opiniei publice, la care trebuie să participe cât mai mulți actori în diferite forme.

4.8 CESE nu are nicio îndoială că participarea sectorului financiar la procesul de formare a opiniei publice este legitimă, ca și cea a celorlalte organizații. Societățile financiare însele sunt vizate de reglementare, trebuie să îndeplinească obiectivele și să transpună în practică obligațiile legale. Participarea asociațiilor sectorului financiar este necesară și pentru că sectorul însuși are cel mai mare interes posibil în asigurarea stabilității financiare. Expertiza sectorului este necesară și pentru a realiza evaluări fiabile ale impactului.

4.9 CESE recunoaște, de asemenea, că în cea mai mare parte a sectorului financiar există ramuri și societăți care acționează în mod serios și integru, nefiind vinovate de criza financiară. În opinia CESE, o evaluare globală negativă a sectorului financiar, astfel cum se poate auzi uneori, nu este justificată. În acesta predomină societățile care nu au profitat de excesele piețelor financiare, ci au fost ele însele afectate negativ de criză și de efectele acesteia. Numărul institutelor financiare care au suferit pierderi a rămas și - din cauza ajutoarelor de stat - limitat.

4.10 Cu toate acestea, principalii purtători ai poverii crizei financiare și economice sunt cetățenii individuali în calitatea lor de contribuabili, salariați și consumatori. Acestora li se solicită ca în cadrul organizațiilor societății civile din care fac parte să se

implice mai puternic în elaborarea noilor reguli pentru sectorul financiar, pentru a garanta că o criză de această amploare nu se va repeta.

4.11 Ținând seama de complexitatea reglementării detaliate, este de o importanță decisivă ca organizațiile să nu se limiteze la menționarea unor obiective și la solicitarea unor înăspriri de ordin general, ci trebuie să prezinte propuneri și argumente competente și specifice. Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie depuse eforturi serioase, astfel încât asociațiile să discute „de la egal la egal” cu legislatorul și cu alte asociații.

5. Recomandări detaliate

5.1 Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul și statele membre trebuie să adopte ele însele inițiative pentru a asigura participarea unor segmente ample ale societății civile la reglementarea piețelor financiare.

5.1.1 Este de o importanță decisivă ca efectele directe și nemijlocite ale proiectelor de reglementare asupra societății civile să fie prezentate în mod simplu, deschis și precis în propuneri, astfel încât organizațiile să poată recunoaște mai ușor faptul că cetățenii sunt vizati.

5.1.2 Dacă se dovedește, așa cum s-a întâmplat adesea în trecut, că la consultările privind teme legate de piețele financiare sosesc doar puține răspunsuri din partea societății civile, ar trebui contactate anumite organizații pentru a se încuraja participarea lor. Dacă este necesar, termenele de consultare ar trebui prelungite, așa cum s-a întâmplat deja în cazul inițiativei Comisiei privind „reglementarea inteligentă”. În cadrul consultărilor, nu trebuie evidențiate doar aspectele tehnice, ci trebuie solicitate în mod specific aprecierile societății civile. Ar trebui ținut seama de perspectiva specifică a organizațiilor societății civile, în calitate de beneficiari.

5.1.3 În cazul audierilor publice ale Comisiei Europene sau ale Parlamentului European ar trebui implicate de la bun început organizațiile corespunzătoare. În ciuda termenelor strânse, instituțiile ar trebui să fie deschise la discuții cu organizațiile societății civile și să participe la manifestările acestora.

5.1.4 Grupurile de experți din Comisia Europeană și Parlamentul European ar trebui să includă nu doar reprezentanți ai sectorului financiar, ci și reprezentanți ai altor grupuri. Trebuie însă avut grijă să se numească în aceste grupuri acele persoane care dispun de expertiza necesară pentru domeniul tematic supuse analizei. Dintr-un dezechilibru al competențelor de specialitate nu este nimic de câștigat.

5.1.5 Sprijinirea financiară a organizațiilor societății civile din fonduri UE poate fi în anumite cazuri adecvată pentru a compensa deficiențele legate de reprezentarea unor interese importante. Aceasta contravine însă autonomiei care ar trebui să caracterizeze organizarea și finanțarea intereselor cetățenești și poate afecta independența organizațiilor, putând duce la conflicte de interese de ambele părți. În orice caz, trebuie să

se asigure o amplă transparență a contribuțiilor financiare, să se ofere garanții pentru independența organizațiilor și să se adopte măsuri de protecție împotriva unui tratament preferențial în relațiile cu Comisia în comparație cu asociațiile care nu beneficiază de sprijin.

5.2 Celelalte organisme ale UE însărcinate cu reglementarea piețelor financiare, cum ar fi Banca Centrală Europeană, Consiliul european pentru riscuri sistemice, precum și cele trei autorități europene de supraveghere financiară pentru bănci, titluri de valoare și asigurări, ar trebui să țină seama în mod adecvat în activitatea lor de pozițiile organizațiilor societății civile.

5.3 Modul de funcționare prevăzut prin lege al grupurilor părților interesate din cadrul autorităților de supraveghere financiară ar trebui să țină seama de perspectiva organizațiilor societății civile, să permită conectarea acestora la diferitele organizații și astfel să se creeze un canal suplimentar pentru implicarea societății civile. Acesta nu este în prezent deloc cazul, în special din cauza unor cerințe, care sunt exagerate din perspectiva transparenței, privind confidențialitate documentelor și consultărilor.

5.4 O participare sporită a societății civile la reglementarea piețelor financiare nu poate fi realizată doar pe baza unor cerințe politice abstracte. Este necesar să se determine mai clar cine, când și cu privire la ce teme legate de piețele financiare ar trebui să se exprime.

5.4.1 Pe lângă organizațiile consumatorilor și sindicate, există o serie de alte grupuri, care își pot aduce o contribuție substanțială la dezbaterile privind piețele financiare, de exemplu organizațiile caritative, întreprinderile mici și mijlocii, organizațiile investitorilor instituționali, societățile industriale și de prestări de servicii cu operații financiare mai importante și organizațiile acestora, mediatorii financiari și chiar agențiile de rating. Și reprezentanții altor sectoare financiare decât cele afectate de reglementare pot să își aducă contribuții utile.

5.4.2 Nu toate temele sunt în egală măsură potrivite pentru a face obiectul unor luări de poziții ale organizațiilor societății civile.

5.4.2.1 În timp ce chestiunile privitoare la protecția consumatorilor, utilizarea veniturilor din impozite pentru salvarea instituțiilor financiare sau impozitarea sectorului financiar se pretează deosebit de bine, problemele legate de detalii tehnice, precum evaluarea solvabilității sau contabilitatea, sunt mai puțin atractive.

5.4.2.2 Totuși, organizațiile nu ar trebui să se ocupe de reglementări doar în faza de adoptare a acestora, ci ar trebui să ia în considerare întreaga paletă a reglementării, inclusiv normele de aplicare și standardele tehnice, chiar dacă această activitate poate părea că necesită mari eforturi.

5.4.2.3 Cu toate acestea, CESE nu ignoră faptul că stabilitatea și sustenabilitatea pe termen lung a piețelor financiare rezultă din interacțiunea unui mare număr de dispoziții individuale

adecvate, care fac separat obiectul discuției. În cazul în care organizațiile nu se pot ocupa de toate propunerile prezentate, societatea civilă trebuie în orice caz să trateze acele teme care sunt decisive pentru succesul reglementării în ansamblul său. Nu este vorba doar de legislația în materie de protecția consumatorilor, ci de exemplu de legislația în materie de supraveghere, mărimea capitalului propriu sau guvernanta corporativă.

5.4.2.4 Dificultatea rezidă în faptul că în spatele unor probleme aparent extrem de tehnice se ascund adesea chestiuni foarte politice și de interes nemijlocit pentru cetățean. Astfel, stabilirea ratei dobânzii pentru calcularea provizioanelor pentru asigurarea de pensie privată are un impact considerabil asupra posibilității asigurărilor de a garanta pe termen lung valoarea pensiei.

5.4.2.5 Nu este suficient doar să se solicite în mod global și nediferențiat norme mai severe. Aceasta nu îl ajută pe legislator. Nu trebuie doar făcute propuneri cât mai concrete, ci trebuie realizată și o evaluarea proprie a avantajelor și dezavantajelor unor cerințe mai stricte; în acest context ar trebui să se țină seama de aspecte precum sarcinile care revin întreprinderilor, mai ales instituțiilor financiare mici și mijlocii, accesul la credite al persoanelor fizice și al întreprinderilor și funcționalitatea piețelor.

5.4.3 Societatea civilă ar trebui să își exprime punctul de vedere dacă este posibil în toate fazele procedurii decizionale. Adesea, se iau decizii fundamentale deja în fazele timpurii, de exemplu după primele consultări organizate de Comisie sau la elaborarea proiectelor de către autoritățile de supraveghere financiară. De aceea, organizațiile trebuie să devină familiare cu procesele complicate și care deviază de la procedurile normale, menționate mai sus, și trebuie să le monitorizeze.

5.5 Comitetul Economic și Social European încurajează organizațiile europene și naționale ale societății civile să se ocupe mai intensiv decât în trecut de reglementarea piețelor financiare.

5.5.1 În opinia CESE, ar fi oportun pentru o serie de astfel de organizații să se definească cerința privind stabilitatea piețelor financiare drept un obiectiv propriu și eventual nou al organizației și să se extindă în mod corespunzător domeniul de interese și de activitate.

5.5.2 Ținând seama de complexitatea descrisă a piețelor financiare și de reglementarea care decurge din aceasta, este necesar ca în cadrul organizațiilor să se constituie și să se dezvolte resursele de personal necesare care să dispună de cunoștințe de specialitate adecvate. Eventual, sunt necesare și constituirea de noi organe, o cooperare mai strânsă cu organizațiile naționale și includerea experților externi.

5.5.3 În acest context, CESE salută înființarea Finance Watch, o nouă organizație la nivel european, care și-a propus drept obiectiv promovarea stabilității piețelor financiare. Toate acestea nu sunt însă suficiente pentru a permite o largă participare a societății civile.

5.5.4 Organizațiile ar trebui să participe la dezbaterile publice de la nivel european și din statele membre, aducându-și astfel o contribuție politică la reglementarea piețelor financiare.

5.5.5 Din perspectiva CESE, ar fi de dorit ca organizațiile să utilizeze participarea lor la reglementarea piețelor financiare pentru a informa, pe larg și în mod pozitiv, atât proprii membri, cât și publicul, despre activitățile de succes ale UE în acest domeniu.

5.5.6 O importanță deosebită revine în acest domeniu cooperării dintre organizațiile naționale și europene. Pe de o parte, tocmai în cazul reglementării piețelor financiare, nivelurile de reglementare european și național sunt complementare. Pe de altă parte, organizațiile naționale au adesea resurse mai vaste decât organizațiile umbrelă europene, resurse care ar trebui în mod special utilizate în acest domeniu pentru activitatea europeană.

5.5.7 Din cauza mobilității facile a capitalului pe întreg globul, reglementarea piețelor financiare trebuie adusă la un nivel comparabil la nivel mondial. La aceasta ar putea contribui în primul rând organizațiile care au o orientare internațională sau care au relații internaționale. Acestea pot milita pe plan global pentru o reglementare eficientă a piețelor financiare la un nivel comparabil de ridicat, pentru a împiedica concurența mondială privind locurile de stabilire cu cele mai scăzute standarde. Interesul stabilității globale a piețelor financiare trebuie urmărit cu aceeași intensitate în toate centrele financiare ale lumii.

5.6 Deși în cazuri particulare sectorul financiar european a făcut dovada unui comportament eronat, se numără și el printre sectoarele afectate în mod negativ de criză. De aceea, i se cere să își aducă contribuția la o reglementare eficientă a piețelor financiare.

5.6.1 Diferitele sale branșe nu ar trebui să își impună o falsă rețineră, atunci când trebuie să ia poziție față de reglementarea altor ramuri în interesul stabilității piețelor financiare.

5.6.2 Din perspectiva CESE, este de la sine înțeles că reprezentarea intereselor sectorului financiar trebuie să se facă în mod transparent, integru și plin de respect față de factorii de decizie. Organizațiile reprezentative ale sectorului satisfac în mod regulat aceste așteptări. În ceea ce privește activitățile punctuale ale unor întreprinderi individuale și ale reprezentanților lor comerciali, acesta nu a fost întotdeauna în trecut cazul.

5.6.3 Se solicită sectorului financiar să se deschidă el însuși dialogului cu organizațiile societății civile. Ținând seama de amplă atenție publică acordată sectorului financiar în cursul crizei financiare, ar fi benefic pentru societăți să discute cu societatea civilă, să schimbe argumente și să accepte sugestii. Acest ar fi un pas important, pentru a se apropia de societate

în ansamblul ei. În cazul în care sectorul financiar dorește să își impună un anumit comportament prin intermediul autoreglementării, este necesară participarea societății civile și la pregătirea unor astfel de norme.

5.6.4 În interesul unui dialog corect și transparent, CESE salută crearea unui registru comun pentru lobby al Parlamentului European și al Comisiei Europene și apreciază pozitiv rezultatele activității Grupului Buzek în Parlamentul European. Cu toate acestea, CESE avertizează că înăsprirea normelor nu trebuie să ducă la îngreunarea sau împiedicarea participării organizațiilor. Acest lucru este valabil în special pentru chestiunile practice, cum ar fi accesul simplu la serviciile europene și participarea la ședințele publice.

5.7 Mediul științific, fundațiile sociale și *think-tank*-urile sunt invitate să contribuie cu judecata lor critică, competența lor de specialitate și experiența lor la dezbaterile privind piețele financiare. Chiar dacă astfel de organisme nu sunt orientate către participarea la lucrări legislative concrete, ar trebui să profite de ocazie pentru a-și utiliza capacitățile în vederea realizării obiectivului de a evita viitoarele crize.

5.8 Mass-media joacă în mod natural un rol deosebit în formarea opiniei publice europene. Ar fi de dorit ca și aceasta să reflecte într-o mai mare măsură pozițiile organizațiilor societății civile. De aceea, este în anumite cazuri necesar să se invite organizațiile corespunzătoare să participe la formarea opiniei publice cu privire la o anumită chestiune, deoarece în prezent doar puțini reprezentanți participă în mod voluntar la dezbaterile publice.

5.9 Comitetul Economic și Social European își propune să își intensifice participarea la discuții și proiecte privind reglementarea piețelor financiare.

5.9.1 CESE se va ocupa în continuare intensiv de propunerile privind reglementarea piețelor financiare, le va discuta pe larg și va elabora avize substanțiale, punând un accent deosebit pe includerea poziției reprezentanților societății civile din Comitet.

5.9.2 Comitetul va avea grijă că reprezentanții tuturor celor trei grupuri să se implice în egală măsură în dezbateri și să participe la toate fazele procesului.

5.9.3 În cadrul consultărilor, va implica mai puternic și mai direct, prin audieri în secțiuni și grupurile de studiu, organizațiile societății civile în procesul său de formare a opiniei.

5.9.4 CESE va avea grijă să se acorde suficient timp unei dezbateri intense privind reglementarea piețelor financiare la stabilirea programului de lucru, în cadrul sesiunilor plenare și al ședințelor secțiunilor și grupurilor de studiu.

5.9.5 CESE își va aduce, de asemenea, contribuția la încurajarea membrilor săi din organizații corespunzătoare ale societății civile să se ocupe intensiv cu chestiuni legate de reglementarea piețelor financiare și să desfășoare activități adecvate în acest sens în organizațiile lor.

Bruxelles, 22 februarie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
